Handläggare
Petter Landelius
Telefon: 0761233971

Till
Utbildningsnämnden
2026-11-19

Hjulsta grundskola – verksamhetsanpassningar inför samlokalisering

Förslag till genomförandebeslut

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag om att genomföra verksamhetsanpassningar på Hjulsta grundskola till ett hyresgrundande belopp om cirka 10,0 mnkr i 2027 års kostnadsnivå, med en tillkommande hyra det första året om cirka 617 000 kr.

Sammanfattning

Hjulsta grundskola står inför en samlokalisering av skolans verksamheter för F–6 och 7–9, vilka idag bedrivs i två skilda, intilliggande byggnader. På grund av att lokalerna är underutnyttjade föreslås att samtliga årskurser samlas i den befintliga 7–9-byggnaden.

Genom samlokalisering frigörs den nuvarande F–6-byggnaden i sin helhet, vilket möjliggör att den kan användas som evakueringsskola för andra planerade skolfastighetsprojekt inom Järva stadsdelsområde.

För att möjliggöra koncentrationen av skolverksamheten till en och samma byggnad föreslår utbildningsförvaltningen att mindre, invändiga verksamhetsanpassningar genomförs i lokalerna samt att utemiljön kompletteras med lekutrustning anpassad för yngre elever. Förslaget innefattar även kapacitetshöjande åtgärder för att utöka antalet elevplatser inom den anpassade grundskolan.

Den totala beräknade projektkostnaden uppgår till cirka 10,0 mnkr, vilket medför en beräknad tillkommande hyra det första året om cirka 617 000 kr. Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till genomförandebeslut.

Bakgrund

Hjulsta grundskolas lokalkapacitet används i dagsläget inte fullt ut. Samtidigt råder det brist på ändamålsenliga evakueringslokaler

Utbildningsförvaltningen
Avdelningen för ekonomi och styrning

Hantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08 508 33 000
Fax
utbildningsforvaltningen@edu.stockholm.se
https://start.stockholm/

inom Järva stadsdelsområde, som behövs för genomförandet av planerat fastighetsunderhåll på andra skolor.

Mot denna bakgrund föreslår utbildningsförvaltningen att Hjulsta grundskolas totala verksamhet samlokaliseras till 7–9-byggnaden. Genom att effektivisera lokalnyttjandet och anpassa kapaciteten till det faktiska behovet kan F–6-byggnaden tillfälligt tomställas och i stället användas som evakueringsskola, vilket hanteras i ett separat projekt hos Utbildningsförvaltningen

För att göra de outnyttjade ytorna i 7–9 byggnaden mer ändamålsenliga, säkra en god och trygg lärmiljö samt möta behovet av tillkommande elevplatser inom den anpassade grundskolan krävs ett antal invändiga anpassningar samt kompletterande åtgärder på skolgården.

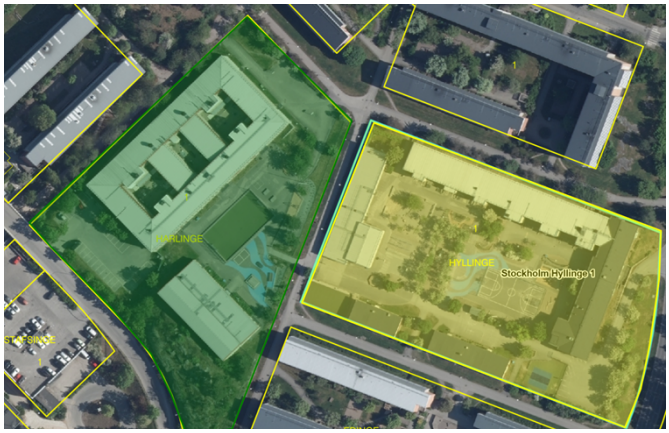

Bild 1. Tomtgränser för 7-9 i grönt (Harlinge) och F-6 i gult (Hyllinge 1) i förhållande till varandra.

Behovsanalys

Hjulsta grundskola är en F–9-skola belägen i Hjulsta-Tensta inom Järva stadsdelsområde. Skolan har för närvarande 431 inskrivna elever, vilket även inkluderar 16 elever i anpassad grundskola. Lokalernas totala kapacitet uppgår idag till 753 elevplatser, inklusive 15 elevplatser i anpassad grundskola. Detta innebär att skolan har en fyllnadsgrad på cirka 55 procent och lokalbeståndet är därmed kraftigt underutnyttjat.

Elevantalsframskrivningen fram till år 2034 visar på en svagt minskande trend av elevunderlaget i området (se tabell 1).

År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Hjulsta grundskola F-9	418	435	432	437	431	420	410	401	392	385

Förvaltningen bedömer att den befintliga 7–9-byggnaden efter anpassningar har en fullgod kapacitet att permanent rymma Hjulsta grundskolas samlade verksamhet, med upp till 550 elevplatser (grundskola och anpassad grundskola tillsammans).

Genom omlokaliseringen minskar Hjulsta grundskolas totala lokalkapacitet med 203 elevplatser, varför antalet elevplatser på skolan efter projektets färdigställande bättre harmonierar med det faktiska och förväntade elevantalet. Mot bakgrund av områdets sammantagna lokalkapacitet och den förväntade elevantalsutvecklingen bedömer förvaltningen att samtliga elever i området fortsatt kommer att kunna erbjudas en skolplats nära hemmet.

Eftersom behovet av evakueringslokaler i Järva stadsdelsområde är angeläget, behöver omlokaliseringen genomföras i närtid för att tillgängliggöra F–6-byggnaden. Med hänsyn till tidsplanen genomförs nödvändiga anpassningar för att säkra kapaciteten i detta skede. Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) har aviserat att mer omfattande, långsiktigt fastighetsunderhåll i 7–9-byggnaden kommer att behöva planeras in och samordnas med eventuella ytterligare verksamhetsanpassningar i ett senare skede.

Ärendet

Projektet omfattar invändiga verksamhetsanpassningar i 7–9-byggnaden samt kompletterande markåtgärder på skolgården för att förbättra utemiljön för yngre barn.

De invändiga åtgärderna syftar till att optimera lokalnyttjandet och skapa en god och trygg lärmiljö när grundskolan och den anpassade grundskolan vistas i samma byggnad. Skolans musiksal flyttas till de lokaler som idag hyser biblioteket (ytor som ursprungligen har fungerat som musiksal), och biblioteket flyttas i sin tur till en annan del av byggnaden.

Vidare ställs en av skolans NO-salar om till en ordinarie lärosal, samtidigt som tre befintliga skolsalar samt ett grupprum genomgår ytskiktsrenovering.

För möta behoven hos den tillkommande yngre elevgruppen (F–6) samt den anpassade grundskolan, skapas nya kapprum med utrymme för torkskåp inom befintliga korridor- och foajéytor. För den anpassade grundskolans verksamhet byggs en avskiljande vägg samt inrättas ytterligare ett klassrum för att öka antalet elevplatser för anpassad grundskola i stadsdelsområdet.

Projektet omfattar tillskapandet av 10 nya toaletter samt en tillgänglighetsanpassad toalett (RWC). Projektet säkerställer genom dessa insatser att mängden toaletter är adekvat för den utökade elevgruppen, och för att uppfylla gällande myndighetskrav vid fullt kapacitetsutnyttjande.

Den befintliga skolgården är idag anpassad för äldre elever (årskurs 7–9). Den föreslås kompletteras med ny lekutrustning för de yngre eleverna i årskurs F–6. Beroende på den slutgiltiga utformningen av lekytorna kan en bygglovsansökan bli aktuell för skolgården. Projektet kräver dock ingen ändring av detaljplanen.

Bild 2. Avsett område för lekutrustning för yngre barn är på övre delen av fastigheten Harlinge.

Tidplan

Projektet är beroende av ett nämndbeslut i närtid för att kunna hålla tidsplanen. Det handlar om att undvika en kedjeeffekt med förseningar som skulle drabba skolor med planlagda evakueringar till F–6-byggnaden.

Projektet är indelat i två etapper med planerad produktionsstart för etapp 1 av de invändiga åtgärderna i oktober 2026 med ett färdigställande inför vårterminens start 2027. Denna etapp är beslutad av förvaltningen enligt delegation. Etapp 2 påbörjas efter att utbildningsnämndens beslut enligt detta tjänsteutlåtande. Produktionsstart för markarbeten och skolgårdsåtgärder för yngre barn planeras till våren/sommaren 2027.

Preliminär tidsplan	Start	Slut
Förslagshandlingsskedet	mars 2026	september 2026
Genomförandeskedet		
- Produktionsskedet inomhus	oktober 2026	december 2026
- Produktionsskedet mark och skolgård	Q2 2027	augusti 2027

Ekonomi

Den totala prognostiserade projektkostnaden för utbildningsförvaltningens del uppgår till totalt cirka 9,9 mnkr. För att säkerställa projektets kritiska tidsplan har de invändiga åtgärderna inom Etapp 1 på 6,5 mnkr redan beställts inom utbildningsförvaltningens egen delegation. Resterande 2,7 mnkr avser mark- och skolgårdsåtgärder inom Etapp 2 och baseras i nuläget på en schablonberäkning.

Hyrans andel av Hjulsta grundskolas totala budget uppgår i dagsläget till 15,4 procent. Efter projektets färdigställande och samlokaliseringen beräknas hyrans andel av den totala budgeten uppgå till 12,1 procent. Det kan jämföras med snittet för Stockholms stads grundskolor som är 17,4 procent.

Enligt gällande samverkansavtal mellan Stockholms stad och Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) fördelas de ekonomiska åtagandena utifrån åtgärdernas karaktär. Projektet hanterar uteslutande verksamhetsanpassningar och kompletterande markåtgärder för hyresgästens räkning. SISAB planerar inte för något underhåll inom detta projekt, utan avser att genomföra mer omfattande underhållsåtgärder på Hjulsta grundskola i ett senare skede.

Fakta	
Tidplan för färdigställande	*2027-08-18*
Total projektkostnad, exkl index (*UTBF + SISAB*)	*2 700 000*
Projektkostnad UTBF, inkl direktfinansierat, omkostnadstillägg, kreditiv	*2 700 000*
Hyresgrundande belopp	*2 700 000*
Tillkommande hyra, år 1	*350 000*
Direktfinansiering	-
Skolans befintliga organisation	*F-9*
Skolans organisation efter projekt	*F-9*
Tidplan för färdigställande	*2026-12-30*
Befintlig elevkapacitet (platser)	*753*
Kapacitetsförändring	*-203*
Elevkapacitet efter projekt	*550*
Kapacitetsbegränsningar (ex. anpassad grundskola)	-
Befintlig area BRA (kvm)	*12 941*
Tillkommande area	-
Avgående area	*4 979*
Total area BRA efter projekt	*7 962*
Total projektkostnad, exkl index (UTBF + SISAB)	*7 148 165*
Projektkostnad UTBF, inkl direktfinansierat, omkostnadstillägg, kreditiv	*7 148 165*
Hyresgrundande belopp	*7 148 165*
Befintlig hyra	*9 946 073*
Befintlig hyra/elevplats	*12 464*
Ev. Avgående hyra	*4 971 000*
Tillkommande hyra, år 1	*617 322*
Tillkommande hyra beräknad med kalkylberäkningsprocent, år 1	*537 196*
Total hyra vid färdigställande, år 1	*10 563 395*
Total hyra vid färdigställande med kalkylberäkningsprocent, år 1	*10 483 269*

Nyckeltal	
Hyra/elevplats	*19 206*
Hyra/elevplats beräknad med kalkylberäkningsprocent	*19 060*
Hyra/kvm	*1 327*
Hyra/kvm beräknad med kalkylberäkningsprocent	*1 317*
Kvm/elevplats (BRA)	*14,5*
Hyrans andel av total budget före färdigställande	*15,4 %*
Hyrans andel av total budget efter färdigställande	*12,1%*

Risker och osäkerhetsfaktorer

Det är låg risk för att projektet inte håller tidplanen. Projektet medför dock två specifika osäkerhetsfaktorer som har omhändertagits i planeringen.

Skolbyggnaden uppfördes 1970. I fastigheter från denna tidsperiod finns en generell risk att det förekommer hälso- och miljöfarliga ämnen i byggnadskonstruktionen, såsom asbest och polyklorerade bifenyler (PCB). Risk för exponering finns vid de tillfällen som planerade invändiga ingrepp genomförs (rivning och håltagning). Projektet har tagit detta i beaktande och genomför provtagningar i de berörda zonerna. Hitintills har dessa inte visat några tecken på miljöfarliga ämnen.

De planerade åtgärderna bedöms inte begränsa skolans övergripande möjligheter att bedriva undervisning i lokalerna. Vissa byggmoment under produktionsfasen (oktober–december 2026) kommer dock att innebära störningar i form av buller och vibrationer i delar av byggnaden. Dessa moment samordnas löpande med skolledningen för att minimera påverkan på den pedagogiska verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, berörda verksamhetsföreträdare vid Hjulsta grundskola samt Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB).

Samråd med huvudskyddsombud har genomförts. Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna och utbildningsförvaltningens råd för funktionshinderfrågor kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sitt sammanträde.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inom ramen för detta projekt tillgängliggörs en skolfastighet som evakueringslokal, samtidigt som staden säkerställer ett mer resurseffektivt nyttjande av lokaler för Hjulsta grundskolas räkning. Nödvändigheten att anpassa skollokalerna så att de bättre motsvarar det faktiska behovet, liksom att åtgärda bristen på evakueringslokaler i Järva stadsdelsområde är styrande.

Genom att koncentrera Hjulsta grundskolas verksamhet till 7–9-byggnaden höjs fyllnadsgraden från 55 till 79 procent. Detta skapar en långsiktigt och ekonomiskt hållbar organisation. Samtidigt frigörs F–6-byggnaden i sin helhet, vilket löser stadens behov av en sammanhållen evakueringsskola för andra planerade renoveringsprojekt i närområdet.

Att lämna lokalerna i nuvarande form (nollalternativet) är inte ett framkomligt alternativ av flera skäl.

Det befintliga antalet toaletter i 7–9-byggnaden är otillräckligt för det tillkommande elevantalet. Om det inte tillskapas nya toaletter och RWC uppfyller skolan inte nuvarande krav på hygienutrymmen per person vid fullt kapacitetsutnyttjande.

Byggnaden och skolgården är idag utformade för äldre elever. Om de föreslagna invändiga anpassningarna, den nya avskiljande väggen för den anpassade grundskolan samt kompletteringen av lekutrustning inte görs, riskerar man en situation med sämre studiemiljö, otillräcklig pedagogisk funktionalitet och en utemiljö som inte är trygg och ändamålsenlig för eleverna i årskurs F–6.

Kapacitetsökningen i den anpassade grundskolan möter dessutom ett ökande behov av ytterligare platser inom anpassad grundskola i Järva stadsdelsområde som annars hade behövt lösas på en annan plats. Förvaltningen bedömer att de föreslagna åtgärderna är väl motiverade.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

Projektet anknyter direkt till artikel 3 i FN:s barnkonvention, som slår fast att barnets bästa ska sättas i främsta rummet vid alla beslut som rör barn, samt artikel 28 om alla barns rätt till utbildning.

Barns bästa har varit vägledande när förvaltningen bedömt att 7–9-byggnaden har tillräcklig kapacitet för att rymma hela Hjulsta grundskolas verksamhet, inklusive anpassad grundskola, samtidigt som eleverna i upptagningsområdet garanteras en fortsatt skolgång i nära anslutning till hemmet.

Förvaltningen identifierat några tillfälliga utmaningar ur ett barnrättsperspektiv, framförallt att lärmiljön kan tidvis påverkas av att det sker vissa störningar under ombyggnationen. För elever som tillbringat merparten av sin skolgång i den byggnad som nu lämnas innebär även detta en förändring av skolomgivningen.

För att värna barnets bästa under denna övergångsperiod har följande kompensatoriska åtgärder planerats in i projektet:

- Byggmoment som genererar kraftigt buller eller vibrationer ska i största möjliga mån schemaläggas utanför ordinarie lektionstid för att trygga studieron.
- Skolledningen kommer att anordna guidade visningar och trygghetsvandringar i den nya gemensamma byggnaden för de yngre eleverna innan den fysiska flytten sker, i syfte att dämpa oro inför miljöombytet.
- Installationen av den nya fasta lekutrustningen på skolgården (Etapp 2) planeras och prioriteras för att säkerställa att de yngre barnen (F–6) möts av en trygg, stimulerande och åldersanpassad utemiljö till höstterminens start 2027.

Konsekvenser för jämställdhet

Förslaget bedöms inte ha några negativa konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv. De föreslagna verksamhetsanpassningarna bidrar till Stockholms stads mål om en likvärdig, tillgänglig och trygg skola för alla elever och medarbetare.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag om att genomföra verksamhetsanpassningar på Hjulsta grundskola till ett hyresgrundande belopp om cirka 10 mnkr, med en tillkommande hyra det första året om cirka 617 000 kr.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Grundskoledirektör
Peter Bragner
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Budgetoffert inför genomförandebeslut markåtgärder
2. Offertunderlag mark *sekretess*
3. Budgetoffert inför genomförandebeslut invändiga
4. Offertunderlag inomhus *sekretess*